

„vor einer kenotischen Interpretation”⁷⁰, waardoor de „Vollmachtsanspruch” van Jezus er toch weer een onder de vele wordt. In feite kan Jezus’ „Vollmachtsanspruch” door geen enkele van de christologische hoge titels volledig en scherp tot uitdrukking worden gebracht. Maar ze was zo groot dat het te begrijpen valt dat de christologische titels werden gebezigd. Zij hebben de tendens het unieke en onvergelykbare van Jezus uit te spreken. En dat unieke staat historisch vast⁷¹. Jezus is geen voorloper meer, maar de vleesgeworden belofte. In Hem is het Koninkrijk van God gekomen. In Hem is de genade Gods volledig aanwezig. Als Hij de oude Tora van Israël radicaliseert, wordt het „Bereich der Gnade” niet kleiner, maar groter. Hij wijst boven zijn aardse optreden uit naar een door Hem gerespecteerde en opgehouden toekomst. „Er wird, mag man auch sagen, schon irdisch Herr, indem er in die Freiheit der Gotteskindschaft stellt und diese selber lebt”⁷².

De stand van zaken is dus als volgt: leest men Käsemann over de basileia-woorden⁷³, dan heeft Jezus zichzelf met zoveel woorden een plaats gegeven in de verwachting van Israël. De duidelijk apocalyptische logia kunnen echter volgens hem niet door Jezus zelf gesproken zijn. Zij behelzen wel „tragende Verkündigungsmotive”. Men mag ze niet verwijten dat zij zo maar een vergeldingsleer formuleren, die men overal kan vinden. „Das Neue Testament schuldet dieser Apokalyptik zu viel, als dass wir ihr gegenüber so billig davonkämen. Ihr Zentralmotiv war die Hoffnung auf die Epiphanie des zu seiner Inthronisation kommenden Menschensohnes; und es fragt sich ob christliche Theologie je ohne dieses Motiv auskommen und legitim sein kann...”. Maar wat de feitelijke herkomst van dit motief betreft, daarvan wordt in dezelfde zinsnede gezegd dat het „der Ostererfahrung entsprang”⁷⁴.

Het is zijn formgeschiedtliche analyse die het Käsemann onmogelijk maakt tot een andere conclusie te komen⁷⁵. Het apocalyptisch motief is uitgesproken in de „Sätze heiligen Rechts”, zowel in hun inhoud als in hun formulering. Mede door de laatste wordt de historicus verwezen naar een der eerste christelijke groepen in Palestina.

Natuurlijk is hier reden, te vragen naar de betrouwbaarheid van de

⁷⁰ Käsemann, „Zum Thema...”, 270.

⁷¹ idem.

⁷² idem, 272.

⁷³ idem, 270.

⁷⁴ Käsemann, „Die Anfänge...”, 184 v.

⁷⁵ Dezelfde, „Zum Thema...”, 260: „Hat FUCHS bedacht, dass die Parole S. 251 f. ‚nicht die Formen, sondern die Sachgesichtspunkte’ als Absage an die formgeschichtliche Arbeit überhaupt gelten wird?”